

"HUKUK VE ENERJİ" SEMPOZYUMU

"enerji ve hukuk arasında ses geçirmez bir duvar mı var?"

20 Aralık 1997 tarihinde Anayasa Mahkemesi salonunda önemli bir toplantı gerçekleşti. Türkiye'nin enerji sektörünün yağmaya açıldığı bir dönemde, "Enerji ve Hukuk" başlıklı toplantıyı EMO ve KİGEM ortaklaşa düzenledi.

Toplantıda Anayasa Mahkemesi Başkanı Yekta Güngör Özden "Hukuk Tanımazlık" başlıklı bir sunuş yaptı. Yekta Güngör Özden görev süresinin bitimine bir hafta kala yapmış olduğu bu konuşmayla hayli dikkat çekici saptamalar yaptı. Özden Türkiye'de kurumsal düzeyde yaşanan çözüme ve yıkıma dikkat çekti.

Yekta G. Özden, "Niye 1997 yılına kadar hiç zarar etmeyen KİT'ler 1987 yılından sonra zarar eder gösterildi? Amaç, boçlandırma yöntemi ya da yönetimdeki beceriksizlik bahane edilerek devletin olanaklarının başkalarına verilerek devletin zayıflatılmasıydı.(...) Ben devletin hukuk devleti olduğunu, yargının tam bağımsız olduğunu söylemekten utanıyorum. Ülkemiz tam bir hukuk devleti değildir ve yargı tam bağımsız değildir. Bunlar olmayınca sorunların çözülme olanağı yoktur. Aslında yargı özelleştirmeyi engellemektedir, özelleştirme çabasına düşenler yargıyı engellemektedirler" dedi.

Mümtaz Soysal sempozyum konuşmasında "KİGEM özelleştirmeyi engelleyen kuruluş olmakla meşhur olan kuruluş. Aslında bizim amacımız ülkemizin gerekleri doğrultusunda kamu işletmeciliğine gerek varsa bunların geliştirilmesidir" dedi. Soysal "İmtiyaz" kavramı üzerinde tarihsel arkaplanı gözetken geniş bir çözümleme yaptığı konuşmasında Danıştay'ı aşma girişimlerine enerji alanında yaşanan güncel sorunlar çerçevesinde değindi.

EMO Başkanı Asım Rasan yaptığı konuşmada: "Enerji ile Hukuk arasındaki bağlantıyı koparan yaklaşımların Türkiye'de son dönemde esen Neo-Liberal rüzgarla beraber hız kazandığına" dikkat çekti. Rasan, "Danıştay açığımız dava üzerine 19 Şubat'ta yürütmeyi durdurma kararı verdi. Bu bütün yerli ve yabancı medyada yer aldı. Ancak her ne hikmetse bu karar bir türlü Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın görüş alanına girmedi. O günlerde ilgili bakan ve bürokratlar "karanlıkta kalacağız, yapışletten başka çare yok" tekerlemesini tekrarlıyorlardı. Biz bunun ekonomik ve hukuksal açıdan doğru olmadığını söyledik, yargı kararlarına uymalarını bekledik. Ancak Danıştay kararına rağmen ihale ertelenmedi. Burada önümüzde hala bir soru var, nasıl oluyor da hiç bir hukuk dayanağı olmayan bir ihale mahkeme kararına rağmen yapılıyor? Enerji ve Hukuk arasında ses ge-

çirmez bir duvar koyarsak kimin için enerji ve ne pahasına enerji sorusuyla karşı karşıya kalırız." dedi. "Türkiye'de siyasal iktidarlar ve sermaye çevreleri, ülkemizin enerji politikalarını uluslararası düzeyde örgütlenmiş sermaye kuruluşlarının yönlendirmeleri doğrultusunda gerçekleştirmek istemektedirler. Uluslararası tahkim arayışı, ülkemizin önüne konulmaktadır. Küreselleşme söylemi, bizde abartılı bir teslimiyet düşüncesini besler duruma gelmiştir... Enerji sektöründe bir başıboşluk ve karmaşa yaşanmaktadır. Dağıtım şebekeleri üzerinde, büyük sermaye grupları talepkar bir tutum içindedir. Medya grupları, enerji tekel haline gelebilmek için hükümetleri teslim alacak şekilde kamuoyunu yönlendirmektedirler. Büyük olasılıklı hükümet ve bürokrasi yabancılara ve medya tekelilerine teslim olacaktır. Ancak biz EMO olarak bu talan sofrasının karşısında durmaya devam edeceğiz." diyerek konuşmasını sürdüren Rasan, devamla, "Mülkiyet ile verimlilik arasında doğrusal bir ilişki yoktur. Verimlilik, teknolojik ve yönetsel bir sorundur. Enerji kaynaklarının tüketiminin kaçınılmazlığı, enerjinin yönetimini doğal bir tekel haline getirmektedir. Çağdaş yaşama olanaklarını bölgesel ve toplumsal olarak dengeli bir biçimde sağlanabilmesi ve sürdürülebilmesinin öncelikli koşullarından birisi de, enerjinin, bütün yurttaşlara, güvenli, kaliteli, kesintisiz olarak sunulabilmesidir. Bu, öncelikle devletin vazgeçilmez ödevlerinden birisidir. Bu anlamda, enerji kullanımı bir hak olarak algılanmak durumundadır. Tüketiciye ulaştırılması için, her türlü yatırım ve hizmetin kamusal gereklilik olarak değerlendirilmesi gerekir. Özellikle son yıllarda uygulanan politikalar, bu sektörde bir kamu yönetimi krizine yol açmıştır; ulusal bir enerji politikasından söz etmek olanaksız hale gelmiştir" dedi.

Toplantı; Anayasa Mahkemesi Üyeleri, Danıştay hakimleri, öğretim üyeleri, TMMOB-EMO üyeleri, TEAŞ ve TEDAŞ yönetici ve çalışanlarının katılımıyla gerçekleşti. Toplantının öğleden sonraki oturumunu Prof. Dr. Yıldırım Uler yönetti. KİGEM Genel Sekreteri İler Ertuğrul "Anayasa Mahkemesi Kararları Çerçevesinde Enerjide Özelleştirme" başlıklı bir sunuş yaptı. Elektrik Mühendisleri Odası Hukuk Bürosu'ndan Av. Gökhan Candoğan ise "Yap-İşlet, Yap-İşlet-Devret Modellerini ele alan bir sunuş yaptı. Hukuk ve Enerji toplantısı canlı tartışmalarla noktalandı.

Toplantı Belgeleri EMO tarafından yayına hazırlanmakta.